

2. В.В. Ковалевський. Проблеми структурної перебудови економіки України // НАН України / Рада по вивченню продуктивних сил України. Київ. — 1999 р. — С. 23-24.
3. О.В. Хадаківська, І.В. Юрченко. Журнал «Ефективна економіка» // Дніпр. — 2018. — С. 10-12.

Ключові слова: економічне зростання, імпорт, експорт, ресурси, партнери.

Науковий керівник: к.е.н. доцент Штуца В. М.

Темненко Анастасія Сергіївна

студентка 4-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СПОЖИВЧОГО КОШИКУ В УКРАЇНІ

Індикатор прожиткового мінімуму використовується як номінальна ставка для розрахунку соціальних гарантій в Україні. Основою для розрахунку прожиткового мінімуму для соціальних і демографічних груп є вартість мінімального набору продуктів харчування, послуг та непродовольчих товарів, який зазвичай називають споживчим кошиком [1].

У цьому контексті особливої уваги потребує аналіз складу споживчого кошику в Україні, його відповідність нормам споживання основних продуктів, регіональним відмінностям вартості споживчого кошику та основних показників добробуту населення.

Аналіз нового споживчого кошика, який був переглянутий у 2017 р., показав, що вартість мінімального набору товарів та послуг, встановленого Кабінетом Міністрів України, в середньому збільшилася на 16 % до 3246 грн. Це на 46 грн. більше, ніж передбачалося у 2016 р. Проте, незважаючи на збільшення мінімальної заробітної плати до 3200 грн., мінімальні потреби населення значно перевищували цей показник. Подальше збільшення мінімальної заробітної плати у 2018 р. нівелювалося підвищенням тарифів та інфляційними процесами у країні [2].

Український споживчий кошик складається з мінімального комплексу продуктів. Споживча корзина не враховує сучасні потреби людини, що пов'язані з технологічними, інтелектуальними, інформаційними змінами в сучасному суспільстві. На недостатньому рівні закладені такі витрати, як витрати на оплату комунальних послуг, вартість лікування та освіти, витрати на особистий розвиток та відпочинок.

Треба зазначити, що в розвинених країнах склад споживчого кошика більш відповідає потребам населення. Так, наприклад, до споживчого кошику Великої Британії включено шампанське, пиво, MP3-програвач із музичними записами, підключення до Інтернету, витрати на телевізор з плоским екраном, акустична гітара та інші речі. У Німеччині – цифрова камера, відеокамера, сканер і лазерний принтер, пристрій для вимірювання артеріального тиску. Споживчий кошик американців включає витрати на тютюнові та алкогольні напої, освіту, мобільний та комп'ютерний зв'язок. Крім того, французи також заклали в споживчий кошик витрати на відвідування перукарів, придбання лаків для волосся, гелів для душу та інших численних косметичних засобів, кошти для наймання дитячої няні, оплату послуг стоматології, прокату автомобілів, таксі, вартість їжі для котів та собак [3].

Світ постійно стає все складнішим і різним. Тому наповнення споживчого кошика постійно змінюється. Чим повніше кошик відображає вимоги часу, тим багатшою є країна. Тільки українці не відчують цю динаміку і продовжують жити за стандартами минулого століття. Варто зазначити, що з такими низькими стандартами, які все ще існують, ми намагаємося стати європейською країною.

Відповідно до законодавства, споживчий кошик необхідно переглядати кожні 5 років. Отже, добробут людей в Україні буде однаковим протягом найближчих 5 років. Тож за цей час українці будуть стурбовані питанням про те, як виживати.

Уряд кардинально переглянув склад споживчого кошика та вніс зміни практично в усі набори: збільшено норми споживання деяких продуктів харчування, оновлено перелік необхідних ліків та засобів гігієни, збільшено кількість позицій взуття і одягу тощо. Проте, отримані денні норми не відповідають стандартам, прийнятим у розвинених країнах. Складається враження, що прожитковий мінімум формується не на підставі складу споживчого кошика, а навпаки – значення норм у споживчому кошику підбирається під уже прийняту суму прожиткового мінімуму, що є не прийнятним.

Аналіз закордонного досвіду підтверджує, що одним з важливих моментів у формуванні споживчого кошика є підхід, на підставі якого воно здійснюється. В інших країнах формування споживчого кошика ґрунтується на результатах опитування населення, яке відображає інформацію, на що ж витрачав гроші середньостатистичний споживач. В Україні склад кошика формує уряд, наказуючи населенню, що йому можна купити за мінімальну зарплату без урахування реальних потреб. В Україні розрахунок мінімального прожиткового мінімуму виконується за застарілою методикою, від якої відмовилися навіть в Казахстані та Росії.

Політика уряду щодо утримання низького рівня життя є неперспективною для країни з багатьох причин [3]. Низький рівень життя веде, в

першу чергу, до втрати працездатного населення, яке змушене виїжджати в інші країни на пошуки більш високооплачуваної роботи. У зв'язку з тим, що Україна обрала шлях євроінтеграції, необхідно переглянути підхід, на підставі якого формується споживчий кошик.

Для поліпшення ситуації пропонується використати практику, прийняту в США. Склад споживчого кошика необхідно переглядати раз на рік. Усі розрахунки необхідно проводити за реальними цінами на товари і послуги. За основу необхідно брати середню сім'ю з чотирьох осіб. Це призведе до зміни структури споживчого кошику, перегляду фізіологічних норм споживання (які у цей час в Україні не відповідають фізіологічним нормам і не забезпечують безлічі потреб сучасної людини) з огляду на істотне підвищення цін на товари і послуги.

Список використаних джерел

1. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 № 966-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – N 38. – Ст. 348.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.org/>.
3. Потребительская корзина украинца 2016-2017: в ГУЛАГЕ порции были больше [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rian.com.ua/analytics/20161005/1017332729.html/>

Ключові слова: споживчий кошик, прожитковий мінімум, заробітна плата, працездатне населення, соціальні стандарти.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Котлубай В. А.

Урсол Анастасія Сергіївна

студентка 1-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ

Неодмінною умовою ефективного функціонування системи економічної безпеки України, яка сприяє розвитку самодостатньої, конкурентоспроможної, соціально спрямованої економіки країни, є усунення негативних чинників боргового характеру, що пов'язано зі значним рівнем ризиковості, який породжується обсягом та структурою боргів держави [1, с. 48].

Державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на